

Модерен фермер

*Модерна ферма,
модерен фермер*

Огромното мнозинство от хората днес са толкова отдалечени от фермата и пред-индустриализираното производство на храни, че трудно могат да си я спомнят или да преценят дали е била по-добра или не. Това, което е останало в представите ни, е залязващото слънце върху каменния дувар, докато добитъкът влиза в кирпичен обор. Това е носталгия по нещо, което всъщност не познаваме – митология и фантастичен образ на селския живот.

Ако изоставим този идиличен образ и носталгията по отминалото време, традиционната ферма е свързана с множество непривлекателни реалности от миналото. Избирателните носталгични спомени пропускат факта, че много предишни поколения производители са влагали тежкия труд на хора и животни в работата, а семействата им са плащали висока цена.

Благодарение на обещанията на науката и надеждите на модерността днес фермерите разполагат с нови технологии, иновации, цифрово оборудване и приложения за данни. Промени се бъдещето на храната – начинът, по който се отглежда, произвежда, продава и консумира от днешните и бъдещите поколения.

Модерните фермери прилагат динамичен подход към иновациите в селското стопанство и производствените практики. Този подход им помага да увеличават ефективността и да намаляват потреблението на природни ресурси – вода, земя и енергия – необходими за посрещане на нуждите от

храна, горива и тъкани. Модерните ферми се развиват едновременно с напредъка на цифровите инструменти и данни и благодарение на сътрудничеството между фермери и учени.

Производителите от миналото рискуваха да загубят всичко заради вредители или климатични условия, но модерната ферма разполага със средства за растителна защита, намаляване на риска и продоволствена сигурност. Ако не се налага да се тревожат как да свържат двата края, фермерите могат да планират следващата година и да се информират как да се грижат за околната среда.

Всичко това не изключва каменния дувар и кирпичения обор: те са красив пейзаж и част от нашия бит и култура и не е нужно да се прощаваме с тях. Но в духа на времето на този декор приветстваме дрона, сензорите, постиженията на науката и иновациите.

Запознайте се с модерните фермери.

*Номинации за модерна
българска ферма*

Номинациите за модерна българска ферма са съществена част от проекта „Бъдещите лидери в селското стопанство“. Всеки желаещ имаше възможността да номинира ферма чрез уеб страницата на кампанията <http://cap.europe.bg> както и по време на информационните ни събития. Номинираните ферми трябваше да отговарят на поне един от критериите за „модерност“ – въвеждане на иновации, социално отговорна ферма, добро управление (планиране), отглеждане на нови сортове (видове) растения. Номинациите за модерни ферми се приемаха до 31 декември 2018 г.

Оценяването на получените номинации се проведе в периода 11–24 февруари 2019 г. Престижното жури с членове г-н **Венцислав Върбанов** – председател на Асоциацията на земеделските производители в България (АЗПБ), г-н **Калоян Стойчев** – председател на Национална асоциация на местните инициативни групи в България (НАМИГБ) и г-н **Любен Каридов** – собственик на лозови масиви и стопанство за производство на плодове и зеленчуци определиха победителите – първо и второ място, а третият победител – „Любимец на публиката“ – бе избран чрез гласуване във Фейсбук страницата на проекта.

Кумени реколта

І МЯСТО

„Киви реколта“ е малка семейна ферма, разположена на площ от 5 дка, в която се отглежда нетрадиционния за страната ни плод – киви.

Горди собственици на фермата са две сестри – Албена и Костадинка, които вземат трудното решение да продължат семейния бизнес на своите родители, въпреки че и двете имат други професии и отговорности. Това е решение, за което споделят, че не съжаляват и е съчетание от трудности, предизвикателства, но и невероятно задоволство.

Във фермата се прилагат редица иновативни практики, свързани с отношението към природата, сезонността на храната и разработването на нови продукти. Повечето дейности като подрязване, поливане и прибиране на реколтата, се извършват изцяло ръчно. Клиентите веднага усещат разликата във вкуса на плода и през зимните месеци са истински доволни от възможността да си купуват българско киви.

„Киви реколта“ ни припомнят, че храната на трапезата ни трябва да бъде съобразена с местните традиции и с четирите сезона на Майката природа. За България кивито е зимен плод и е важно именно през зимните месеци да присъства в нашия хранителен режим. Най-приятната и забавна част за собствениците е преработката на продукцията. „Киви реколта“ произвеждат много интересни и нетрадиционни продукти от киви, с което искат да разчупят очакванията на пазара: бял и черен шоколад с киви, ракия и ликьор от киви, сладко от киви, плодов чай от киви, шипка и ябълка и сушено киви са сред уникалните продукти на фермата. Това лято за първи път ще направят опит да произведат и плодово вино с киви.

Двете дами споделят, че най-голямо удовлетворение в работата си изпитват от козметичната линия натурални сапуни за тяло без консерванти и пенители KIWI SOAP, с аромати от природата. Те се изработват ръчно, с натурални масла и естествени аромати на индрише, лавандула, мента, портокал, канела, лимонена трева, иланг–иланг, розмарин.

<http://kiwibg.com>

Венец. М

II МЯСТО

„Венец.Т“ е ферма, която отглежда над 50 вида плодове и зеленчуци в био и пермакултурни градини около село Тодорово (Плевен) и село Дебнево (Троян).

Основна цел на фермата е да практикува устойчиво производство – храната да бъде преработена на място – чиста, здравословна, качествена, вкусна и достъпна, както и да се предостави възможност на потребителите да вземат участие в производството на храна за собствената им трапеза.

„Венец.Т“ създава разнообразни устойчиви градини – до момента на около 700 декара, които раждат здравословна храна, като едновременно с това опазват и възстановяват почвата. Следвайки принципите на пермакултурата и биологичното земеделие и използвайки иновативни подходи в земеделието, чрез практиките си „Венец.Т“ се грижи за биоразнообразието и съхраняването на природните ресурси.

Насажденията се проектират след месеци изследвания, провеждани в даден район. Целта на фермата е да създаде “ядливи гори”, комбинирайки различни ядливи и други растения, които живеят в симбиоза и се допълват едно друго. Умишлено се съчетават различни видове и сортове в градините, така че да се увеличи устойчивостта срещу болести и вредители. Този подход позволява изразходването на по-малко ресурси, и подобрява устойчивостта на растенията при екстремни метеорологични условия и на климатичните промени въобще.

Един от начините, по които фермата се стреми да постигне социална устойчивост и ангажираност е чрез сътрудничеството си с кооперацията „Чернялка“, с която ще създадат кухня за храни, произведени с пресни продукти от фермата и на достъпни цени.

Pura Vida Organic Farm

Любимец на публиката

Pura Vida Organic Farm е семейна биоферма в с. Аканджиево, обл. Пазарджик, за отглеждане на зеленчуци и плодове по щадящ природата начин.

Създателите на фермата са семейство Кристиан и Валентина Василеви. Двамата обичат това, което правят, защото, освен че продават продукцията на фермата, самите те се хранят с нея. Не била лека задачата им да напуснат космополитния Ню Йорк, в който са инвестирали много, но били силно мотивирани да развият собствен бизнес в плодороден, макар и не особено развит регион у нас.

Моделът на Pura Vida Organic Farm не е нов, подобни ферми вече съществуват в България. Уникалното на фермата обаче е това, че продукцията се отглежда по щадящ природата начин – без употреба на химикали и препарати за увеличаване на добива или опазването на реколтата.

Фермерите отглеждат сезонни плодове и зеленчуци върху 1,5 дка оранжерийна площ и 3 дка открити градини. Част от фермата са и 6 дка лозя, където се отглежда грозде от сорта ркацители, както и 40 дка ниви, на които е засят едрозърнест лимец. В зеленчукопроизводството се разчита на биосемена, внесени от САЩ, както и на традиционни сортове български семена, запазени в семейството от поколения. Торенето се осъществява с биохумус, който се произвежда в самата ферма, като за това се ползва червен калифорнийски червей. За борба с различните вредителите се прилагат естествени отвари, чиято ефективност е проверена във времето.

От скоро фермата посреща и доброволци от цялата страна, които участват активно във всички процеси в стопанството.

<http://puravidafarm.eu>

Номинирани ферми

Пчелно стопанство - Илиан Панов

Пчелно стопанство – Илиан Панов произвежда биологичен пчелен мед и пчелни продукти от Сакар планина в Тополовград, област Хасково.

Основната цел на фермата е отглеждане на пчелните семейства по природосъобразен начин и добиване на чисти пчелни продукти. Пчелините са разположени на места, които осигуряват най-добрите условия за живот на пчелните семейства. Стопанството е регистрирано в Българска агенция по безопасност на храните и е под наблюдение на сертифициращ орган за биологично производство.

В стопанството се използва най-доброто пчеларско оборудване, а помещенията позволяват спазване на безупречна хигиена и недопускане на примеси в пчелните продукти.

Растителното многообразие в района на Сакар планина осигурява добив на различни видове мед и пчелни продукти. Това си личи и по богатата палитра на пчелния прашец.

Наред с опазването на пчелните семейства и добиването на чисти пчелни продукти, пчелното стопанство има и още една мисия – да осигурява досег до природата на тези, които идват след нас, за да я опознаят и да им показва, че трябва да я ценят и пазят, като използват нейните блага по разумен и устойчив начин.

BIOTIFUL

Ферма BIOTIFUL е многофункционално стопанство за производство на сезонни плодове и зеленчуци, разположено едва на 5 декара площ в с. Атия, община Созопол

Следвайки принципите на пермакултурата, собствениците сами отглеждат разсад, като използват стари сортове семена, които разменят с други фермери, или взимат от възрастни хора, живеещи в селата, които съхраняват вкуса и качеството на растенията от едно време.

Макар да търсят и възпроизвеждат старите методи и сортове в земеделските култури, модерното земеделие също не е чуждо за фермерите от BIOTIFUL. В две оранжерии те отглеждат ягоди по модерна технология – разположени в кокосов субстрат, на гръдна височина. Този метод позволява по-лесна работа, обслужването на растенията е изцяло механизировано, като по този начин се добива много по-голяма продукция от много по-малка площ.

Интересна инициатива на BIOTIFUL е работата с деца – във фермата е изграден специален детски център, който предоставя вдъхновяващи възможности за игра на открито и досег на децата с природата.

В стопанството периодично се провеждат курсове по земеделие в хармония с природата, по време на които фермерите споделят опита си.

Амброзия

Ферма „Амброзия“ произвежда месни продукти от пасищно отглеждани свине, кокошки, пъдпъдъци, пчелни продукти и яйца в с. Липница, Ботевградски регион.

Фермата прилага иновативни подходи в отглеждането на животните – всички животни се отглеждат пасищно, оградени с електропастири, по метода на Джоел Салатин. Цикълът на производство е напълно затворен, като фермата разполага с опаковъчни машини и кланица.

Всяка неделя във фермата се организира Ден на отворените врати, когато потребителите могат да видят от къде идва тяхната храна.

Трейс Ангъс

„Трейс Ангъс“ отглежда чистопородни говеда със специализирано месодайно направление от породата Абердин Ангус, в с. Доктор Йосифово, община Монтана. Фермата произвежда разплодни животни от породата и висококачествени угоени телета за месопереработвателната промишленост в България.

„Трейс Ангъс“ разполага с най-новите технологии при отглеждането на месодайни говеда. Иновативно и предприемчиво, те са в унисон с изискванията при отглеждането на животните, като сгради, механизация, оборудване, пасища и база за контрол на селекционните показатели. Цикълът на производство е цялостен, като съчетава прецизно отглеждане на отделните категории във фермата – крави с бозаещи телета, телета за разплод, телета за угояване, юници и бици. Управлението на фермата се извършва чрез специализиран софтуер, който позволява съставянето на балансиран хранителни дажби, установяване на прираст, контрол на възпроизводството, здравеопазването и оползотворяването на фураж на всички нива от производствената система.

Неков

Ферма „Неков“ е специализирана в производство на свинско месо и месни продукти в обл. Видин.

В стопанството е изграден затворен цикъл на производство, като необходимите фуражи за животните се произвеждат на собствена обработваема земя с площ 4000 дка.

Грижата за животните е важен приоритет в стопанството – животните са настанени в изолирани халета, които разполагат със собствени веранди. В помещенията е осигурен контролиран микроклимат чрез сложна система на вентилация, охлаждане и отопление. Животните се хранят с подбран фураж, съдържащ подходящите протеини и енергия. Спазват севсичкиевропейски изисквания за хуманно отношение към животните.

Използваните иновации и високи технологии определят фермата като модерна и гарантираща безопасността на произвежданата продукция.

Бъдещите модерни фермери

Модулът „Учебна ферма“ се прилага пилотно като извънкласна форма през втория учебен срок на 2018/2019 г. в Професионална гимназия по механизация на селското стопанство „Пејо Крачолов Яворов“ в град Гоце Делчев и в Професионална гимназия по земеделие „Стефан Цанов“ в град Кнежа.

В рамките на кампанията „Бъдещите лидери в селското стопанство“, заедно с партньорите ни от Центъра за учебно-тренировъчни фирми разработихме специален модул, наречен „Тренировъчна ферма“. Той е базиран на учебното предприятие, но е специално адаптиран за учениците от земеделските гимназии с цел да натрупат практически знания чрез управлението на своя виртуална ферма. Учениците влизат в ролята на истински фермери – кандидатстват за финансиране по мерките, финансирани от ДФЗ, пишат бизнес планове, имат сметки във виртуална банка, създават брандове и правят дизайна на етикетите за стоките, които ще предлагат.

АгроЛидер

ПГ по МСС „Пејо Крачолов Јворов“ гр. Гоце Делчев

Учениците от Професионална гимназия по Механизация на селското стопанство „Пейо Крачолов Яворов“, град Гоце Делчев, създадоха своя учебна ферма с името АгроЛидер – специализирана в производството на биологично чисти продукти.

Под ръководството на учителките г-жа Неда Недева и г-жа Ваня Партенова, учениците развиват дейността на своята учебна ферма в нов кабинет, оборудван с модерна техника.

В учебната ферма „работят“ шест ученици от 8-ми клас, изучаващи специалността „Агроекология“. Това са Севгин Даргут – управител, Айтен Сариева – счетоводител, Йозджан Кокодев – IT специалист, Христина Катранджиева – Отдел покупко-продажби, Краси Полимерова – Отдел човешки ресурси и Елена Панайотова – Отдел Маркетинг.

„Ние вярваме, че бъдещето ни е в био земеделието, защото в момента нашето поколение използва много „мръсни“ храни, има и голям проблем със затлъстяването в световен мащаб. Био земеделието е много по-здравословен начин на живот.“

Учениците са разработили и атрактивна мултимедийна презентация и уеб сайт, който представя дейността на учебната ферма.

Практическият опит, който учениците придобиват по време на заниманията си в тренировъчната ферма и възможностите, които тя им предоставя за бъдещо развитие в сферата на биологичното селско стопанство, са сред основните неща, които привличат интереса на учениците към тази иновативна форма на обучение.

В допълнение към „виртулната“ работа на учебната ферма, учениците по своя инициатива са засадили и отглеждат екологично чисти зеленчуци в оранжерии на учебно-опитното стопанство на училището, в местността „Мочура“ – краставици, репички, моркови, домати, цветя.

Агрофууд

ПГЗ „Стефан Цанов“, гр. Кнежа

Учениците от Професионална гимназия по земеделие „Стефан Цанов“ в гр. Кнежа, създадоха своя учебна ферма с името Агрофууд, специализирана в производството на зеленчуци.

Под ръководството на учителките г-жа Петя Коларова – старши учител по икономически дисциплини и г-жа Ирина Койнарска – учител по агрономически дисциплини, учениците провеждат заниманията си веднъж седмично като избираема извънучебна дейност, в специално създаден за учебната ферма кабинет.

В учебната ферма „работят“ 11 ученици от 8 и 9 клас. Освен задължителните занимания, които съпътстват създаването на учебна ферма – попълване на мотивационни писма, трудови книжки и счетоводни документи, възпитаниците на земеделската гимназия в Кнежа са засадили по своя инициатива зеленчуци, които тяхната учебна ферма ще предлага. В оранжерия се отглеждат традиционни и не толкова традиционни растения като домати, зеле, различни сортове чери домати, подправки, чушки, бял патладжан, шафран и джинджифил.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

<http://cap.europe.bg>

Общата цел на информационната кампания „Бъдещите лидери в селското стопанство“ е да повиши доверието на българските граждани към Общата селскостопанска политика на Европейския съюз (и политиките на ЕС като цяло) и да насърчи разпознаването на приноса на тази политика за развитието на националното ни селско стопанство, опазването на висококачествените български продукти, опазването на българската природа и съживяването на селските райони.

Информационно действие, съфинансирано от Европейския съюз. Кампанията „Бъдещите лидери в селското стопанство“ се изпълнява в рамките на покана относно Общата селскостопанска политика.

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Тази публикация отразява единствено мнението на автора и Европейската комисия не отговаря за съдържанието на информацията.